

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильэсүү
гээтхалэм
кыншгээжьаа кыншдээ

Адыгэ Голос адыга

макъ

№ 205 (21459)

2017-рэ ильэс

БЭРЭСКЭЖЬЙИ
ШЭКЮГҮҮМ и 15

Кынхэтутыгъээр ыкчи
нэмэгдэх кынбархар
тисайт ижүүлэгчийн
WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикаам и Правительствэ игъээст

Ильэсыр имыкызыз агъэкэрэккэшт

Адыгэим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат
Зээгъыныгъэмрэ Зэгурыноныгъэмрэ
яячтуу кыншпэйуль чыншыр зэрээтырагъэ-
псыхъэрэр ыупльэккүүгъ.

Джыре уахътэм диштэу къа-
лехэр зэтегъэпсыхъэгъэнхэм
фэлэжъэрэ программам къы-
дыхэлътагъэу юфшэн гъэнэ-
фагъэхэр мыш щыээрхъях. А
гүхэлхэм апае бюджет зэ-
фэшхъафхэм сомэ миллион
24,3-рэ къаагъэккүүгъ.

Республикам и Лышъхъэу
Адыгэимээ Къэрэшээ-Щэрджэ-
сымрэ язаслуженне суреты-
шлээ Бырыр Абдулах ипро-
ект нэүасэ зыфишыгъ, гупча-

кээр зыфдэштимкэ предло-
жение заулэ къыхыгъ. Ильэ-
сыр имыкызыз цыифхэр жу-
гъэу зыхэлжъэрэ юфхъа-
бзэхэр зыщизэрхъашт пчэ-
туу мыш щагъэпсынэу, гъогу-
хэр плиткэкэе апкэнэу, къэ-
пъагъэхэмрэ чыгхэмрэ агъэ-
тийснхэу, остыгъэхэр паль-
ханхэу рагъухъе.

Къумпыл Мурат подряд ор-
ганизацием ипаштуу Руслан
Цицкиевым дэгүүшүээ, юф-

шэнхэр дэгъоу
зэхашэн, уахъ-
тэм диштэрэ
псөольапхъэхэр
агъэфедэн зэ-
рэфаер хигъе-
унэфыкыгъ.

«Зээгъыны-
гъэмрэ Зэгуры-
ноныгъэмрэ яя-
чтуу кыншпэйуль
чыншыр эрэ-
Адыгэим
шылсэухэрэм-
кэ мэхъаншо
я. Аш игъеклэ-
рэккэнкэ шыл-
дээккэж зэра-
хырээр икъоу
къагурыон, юф-
шэнхэр шула-
гъэ къытэу зэ-
хашэн фое»,
— кыншыгъ.

республикам и Лышъхъэу.

Къумпыл Мурат Мыекуа-
пэ имэрэу Александр Нароли-
ним шылдээрийн юф-

шэнхэр зэрэккорэм ынааэ ты-
ригъэтэнэу, юфыгъо къэтэдже-
хэрээр зэкэ подряд организа-
цием псынкэу дызэшүүхинхэу.

АР-м и Лышъхъэу
ипресскъулыкъу.
Сурэтхэр А. Гусевым тыри-
хыгъэх.

Къэралыгъо екъоллакъэ ишыклагъ

Адыгабзэм изэгъэшшэнрэ игъэфедэнрэ
афэгъэхъыгъэ зэхахъэ тыгъуасэ республи-
кэм и Правительствэ щыкыгъ. Адыгэим
и Лышъхъэу Къумпыл Мурат, Прави-
тельствэм икъулыкъушшэнрэ, общественин
движениеу «Адыгэ Хасэм» игъэцэккэко
куп хэтхэр, шэнэгъэлжъхэр юфхъа-
бзэм хэлэжъагъэх.

Общественнэ движениеу
«Адыгэ Хасэм» зэхахъэм къэ-
шакъо фэхъугъ. Аш кыншкы-
рыкъеу Адыгэ Хасэм итхъа-
матэу Лышмыщакъо Рэмэн
пэублэ гүшүэ къышыгъ.

— Адыгабзэм изэгъэшшэн-
рэ игъэфедэнрэ бэрэ татегу-
шыгъэ, ау юфхэр зэрэлъыкъуа-
тэхэрэм тигъэрэзэреп. Бзэм
изэгъэшшэн нахь къеыхыгъэу

тэлъитэ, — кыншыгъ Лышмы-
щакъо Рэмэн. — Еджаплэ-
хэм ташылагъ, упплэкунхэр
ащызэхэтшагъэх.

Кълээгъаджэхэм, кълээджа-
къохэм методикэмкэ ящыкъэ-
гъэ тхылхэр афикъухэрэп,
егъэджэн тхылхэм зэхъокы-
нэхъэхэр ящыкъагъэх.

Адыгэ Хасэм игъэцэккэко
куп хэтхэр, адыгабзэм изэгъэ-

шэн пылъ комитетым ипашуу
Удькэко Юре зэгъэпшэнхэр
ышыхээ, еджаплэхэм адыга-
бзэр зэрашакъурэм щыкъагъэх
фильгъурэр къыхигъэшгъ.

Сыхат пчагъэу еджаклохэм
зы тхамафэм ялэр маккэ.
Адыгабзэм исыхат шэн-хабзэ-
хэр, литератуурэр, бзэр щызэ-
рагъашшэн къыхэкъы. Адыгэ ли-
тератуурэр урысыбзэкэ зэрагъа-
шэ. Аш еплыкъеу фырлэри

(Икъух
я 2-рэ нэклубъом ит).

Къэралыгъо екъоллакъэ ищыклагъ

(Икъех).

Ю. Удыкаком къыхигъешигъ. Урысыбзэктэ зэракурэр дэгүү, нэмькі лъэпкхэри еджэнхэ альэцкыщт, ау адигабзээхэли литературэр зэргашааштойнгүү.

Адигэ Республикэм гъесэнгъэмрэ шеныхъемрэктэ ими-

нистрэу Къэрэшэ Аңзаур, республикэм лъэпкъюфхэмкіэ, лэкъы къэралхэм ашыпсэурэтильэпкъэгъухэм адигярэ зэпхынгъэхэмкіэ ыкъи къэбаржъулем иамалхэмкіэ и Комитет итхаматэу Шъхъэлэхъо Аскэр, Адигэ къэралыгъо университетим иректорэр Хъунэго Рэштыд, Адигэ къэлэеъэдже

колледжым ишащэ Къэгъэзжэ Мурат, нэмькіхэри къэгущылагъэх.

Гуманитар ушетынхэмкіэ Адигэ республике институтуу Т. Къэрэшем ыццэктэ щытым ишащэу Лынкужу Адам эзфхыссыжхэр ышыхээз заулэрэ къэгущылагъ. Анахъэу ашкъыхигъешигъэр адигабзэм

изэгъэшэнрэ игъэфедэнрэ къэралыгъо екъоллакъэ афешыгъэн зэрэфаер ары. Къэлэцкыкъыгъын эзфхыссыжхэр ышыгъэн фэшыгъэн фау аш ылъытагъ. Щыклагъэхэм ядэгъэззыжын зэрэлтыкъуатэрэр инэпльэгъу итышт.

Зэхахъэм нэмькі лъэпкъюфхъохэр къышаалетыгъэх.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

ТИКЬАЛЭ — ТИУНЭ

Урамыр шыклагъэкъэ агъэцкъэжьыгъ

Республикэм икъэлэ гупчэ икартэ гъогу 74-рэ къыхеубытэ. Ахэм язынет игъорыгъо зынкърагъэуцо, зэряфшьашэм тетэу агъэцкъэжьых.

Мыекъуапэ иурамэу цэклэжьынхэр бэмышеу Курганным лъэхъаным рашыллагъэх. Аужирэ лъэбекъур блэкъигъэ зы-

лофшэнхэр зыгъэцкъэгъе подрядчикэу пшъэдэкъыжъэу ыхырэмкіэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэ зи-лэ обществэу «Дортранс-сервис» зыфиорэм шыклагълэр апэрэу Адигеим щигъэфедагъ: асфальтыр зэраубэрэ машини 4-кіэ гъогум ишъомбгуягъэ зэдидыгъэу ар тыральхъагъ. Ыпкъэ зэрашыщтыгъэр нэмькыгъ — гъогур тью зэтэрауты, лъэныкъо зэфшъхвафхэм къарыкъихээ асфальтыр аубэжьыщтыгъ.

Аш ишуагъэкъэ зы ма- фом километрээ ныкъор- рэм асфальт тыральхъан

ыкъи аубэжьын алъэ- кыгъ. Урамхэу Адигей- скэмрэ Свободэмрэ азы- фагу къифэрэ чыплэр ашкъыхиубытагъ.

Мыекъопэ къэлэ администрацием ипресс-ку- лыкъу къызэритьгъэмкіэ, «Амман» зыфалорэ тех- никэм фэдэ 12 лофшэн- хэм ахэлэжьагъ, асфальт тонн мини 3 фэдиз хэ- хъагъ. Шыклагъэм ишуагъэкъэ асфальт гъогур зэнкіэшт, икъихъагъэкъэ зэгочищтэп ыкъи зэхэтэ- къоштэ.

2017-рэ ильэсэм рес- публике ыкъи муници- пальне бюджетхэм яамал-

кіэ Мыекъуапэ ыкъи аш- игъунэгъу районхэу къа- лэм хахъэхэрэм яваво- миль гъогухэм яучаст- кэ 23-рэ агъэцкъэжьых.

Мыекъопэ къэлэ адми-

нистрацием ипресс-ку- лыкъу къызэритьгъэмкіэ, «Амман» зыфалорэ тех- никэм фэдэ 12 лофшэн- хэм ахэлэжьагъ, асфальт тонн мини 3 фэдиз хэ- хъагъ. Шыклагъэм ишуагъэкъэ асфальт гъогур зэнкіэшт, икъихъагъэкъэ зэгочищтэп ыкъи зэхэтэ- къоштэ.

Чыпэ 22-мэ лофшэн- хэр зэкі пломи хуунэу аашаухыгъэх, къэнэгъе за- къор гъогум тетхыхээ- гъэшт тамыгъэхэр ращ- жынхэр ары. Урамэу я 2-рэ Короткэм шыкъорэ гъэцкъэжьынхэри ыкъэм фэкло.

ІШЬЫНЭ Сусан.

Сурэхэр ішьынэ Ас- льян тырихыгъэх.

Щыфхэм яграждан лофхэм язынет зыщатхырэ къу- лыкъур (ЗАГС-р) Урысыем зыщагъэпсыгъэр ильэси 100 зэрхүүрэм фэгъэхыгъэу «ЗАГС-м АР-мкъэ и Гъэйорышланэ иотдел анах дэгүү» зыфиорэ зэ- нэкъокъур республикэм икъэлэ шыхьаэ шэкъо.

Зэнэкъокъур макъо

Зэхэшакъохэм къызэрэхагъэ- шыгъэмкіэ, лофтхабзэм пшъэ- риль шыхаалэу илэр ЗАГС-хэм лофт ахызышлэхэрэм ялэп- лэсэнгъэ хагъэхъонир, уна- гъом институт нах агъэп- тэнир ары.

Зэнэкъокъур уцуугуиплэу зэтэутигъ. «Что? Где? Когда?» зыфиорэм къыдыхэлъытагъэу мы лъэныкъомкіэ шынгыгъэу алэкъелъыр апэрэ уцуугъом, бэдзэогъум и 3-м, къыщыра- тотыкъигъ. Ятлонэрэ уцуугъом

ЗАГС-м иофшэн зэрэзэхищэрэм фэгъэхыгъэ видеокъэ- гъэлэгъон зэнэкъокъум хэла- жэхэрэм агъэхъазырыгъ.

Ящэнэрэ уцуугъом шекъогъум и 11-м ЗАГС-м иотделэу Мыекъуапэ дэтым шыкъуягъ. Аш зэфхыссыжъэу фэхүүгъэхэм къызэрэгъэлэгъуягъэмкіэ, апэрэ чыплэр ЗАГС-м иотделэу Мыекъуапэ дэтым ишащэу Галина Дорошенкэм ыхыгъ. Ятлонэрэ Джэджэ районым шылэм ишащэу Галина Ананев-

скаямрэ Шэуджэн районым- кіэ отделым ишащэу Бисльян- гъур Марьятрэ зэдагощыгъ. ЗАГС-м иотделэу Адигекъалэ дэтым ишащэу Цопсын Бэллэ яшэнэрэ чыплэр фагъэшьошагъ.

Уцуугъуиплэу зэтэутигъэ- гъэр жюрим ыгъэнэфэшт ыкъи «ЗАГС-м АР-мкъэ и Гъэйорышланэ иотдел анах дэгүү» зыфиорэ цэр фагъэшьошэшт.

Гъонэжьыкъо Сэтэнай.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ КҮЕТЫ

МФЦ-ми ащагъэцакъэх

Адигеим щыпсэухэрэм Пенсиехэмкіэ фондым ифло-фашэхэр аш ичыпээ къутамэхэм ямызакъо, МФЦ-м яулэхэми къафагъэцкъэштых. Ахэм непэ УФ-м Пенсиехэмкіэ ифонд икъэралыгъо фэло-фашээ 11 ащызшуюхы хуугъэ.

Гүшүэл пае, ны мылькум исертификат щыгъэпсын, ар зэрэбгэфедэнэу къыхэхыхыгъэр зэрэйт лъэлеу тхылъыр яптын пльэкъышт. Мазэ къэс къатырэ

ахъээ тын зэфшъхвафхэм япхыгъэ тхылъхэри аш щагъэхъазырых, страхование зышигъэхэм япенсие зыщызшукъэ- рэм фэгъэхыгъэ юфхэр щы-

ар зэхажи. Пенсиер е нэмькі ахъээ тынэу къыпфакъорэр зыфэдизир зэрэйт тхылъыр МФЦ-м къышаалыгъын пльэкъышт, къэралыгъом социальнэ 1эпли- лэгъоу къууитынэу щытым уш- гъээзшт, пенсиехэмкіэ шыкъи зимыгъэ страхование исистемэ зыщызшукъэхэм ясчет ильэр зыфэдизир къуаошт.

Мыекъуапэ щыпсэухэрэр къэралыгъо ыкъи муниципальне фэло-фашэхэр зыгъэцкъэхэр Гупчэу ыкъи аш икъутамэу мы адресхэмкіэ щылэм яолпэнхэ альэкъышт.

1. Мыекъуапэ, урамэу Краснооктябрьскэр, N 47-рэ;

2. Мыекъуапэ, урамэу Пролетарскэр, N 449-рэ;

3. Мыекъуапэ, урамэу Михайловым ыццэ зы- хырэр, 23-рэ;

4. Станицэу Ханскар, урамэу Краснооктябрь- скэр, 21-рэ;

5. Поселкэу Севернэр, урамэу Школьнэр, 12.

АР-М И ЛЫКЮУ УФ-М И ПРЕЗИДЕНТ ДЭЖЬ ЩЫГЭМ ИЮФШЭГҮУ МАФЭХЭР

Ильэси 10 хъугьэ

Кавказым щыпсэурэ лъэпкъхэм я Урысые
конгресс зызэхащагъэр джырэблагъэ
ильэси 10 хъугъэ. Аш фэгъэхыгъэ концертышхо
Къэралыгъо гупчэ концертнэ залэу
«Россием» щыкlyагъ. А йофтхъабзэм
къыдыхэллытагъэу «Гордость Кавказа» зыфиорэ
шүхъафтыныр къызфагъэшьошагъэхэм
аратыжкыгъ.

Конгрессымрэ къалэу Москва и Правительствэрэ икъещаклохэу, ильэс къэс пюоми хъунэу, конгресссыр зызэхажэгъэ мафэр аүщтэу хагъэунэфыкы. Лъэпкъ ыкын дин конфессии зэфэшхъафхэм ялтыклохэу нэбгырэ 5000-м ехъу мын тофтхъабзэм хэлжэйгэй. АР-м и Лылклоу УФ-м и Президент дэжь Ѣшигэри рагъблэгъагъэхэм ащиш.

хъыгъэ концертын рагъблэгъягъэх Кавказым ыкын Закавказьем яартистхэу, проектэу «Голос» зыфиорэм теклонигъэр къышыдээзыгъягъэу Маргарита Позоян, хэлэжьаагъэу Эмиль Кадыровыр, Ингуш Республикаам изаслуженнэ артисткэй Лема Нальгиевар, дунээ зэнэкъокъухэм мызэу, мыттоу лауреат ашыхъугъягъэу Эльдар Жаникаевыр, къэпсэрыклоу

Конгрессым июбилей фэгъэ-

финансхэмкіэ университетэү УФ-м и Правительствэ дэжь щылэм иректорэү Михаил Эс-киндаровым, адвокатэү Мурад Мусаевым, бизнесменэү, меценатэү Алихан Харсиевым, абхаз-абазин лъэпкъхэм я Дунэе конгресс ипрезидентэү Тарас Шамба, олимпийскэ чемпионэү Абдулрашид Садулаевым.

«Храброе сердце» зыфиорэ лъэныкъомкэ зыпари къыхамыгъэшынэу зэхэцаклохэм рахъухъягь. Цыф къизэрыйлоу, ыпсэ емыблэжьэу лыыхъужь-ныгъэ зезыхъагъэхэм ащищ горэм теклоныгъэр нахь ифэшьуашэу къыхэпхыныр мытэ-рэзэу ахэм альтигъ. Аш фэдэ цыифхэм афэгъэхыгъэ видеороликым зеплъыхэм ыуж за-лым члэсхэр щытхэу бэрэ йэгу афытеуагъэх. Ашкэ ахэм ярэ-зеныгъэ къыралотыкыгъ.

Къэгъэльэгъонхэм якъызэлухын

Къэгъэлъэгъонхэр зыщизэ-хащэрэ Гупчэ залэу «Манеж» зыфиорэм сурэттехэм якъэгъэлъэгъон джырэблагъэ къышызэуахыгь. «Главные кадры: ТАСС открывает фотоархивы» зэрэджагъэхэр.

Агентствэм ифотоархив къыхэхыгъэу сурэт мин 850-м ехъу ашт къышагъэльэгъуагь. AP-м и Llytkou УФ-м и Президент дэжь щылэм ипащэхэри мы къэгэльэгъюным икъызыэгүхин фэгъэхыгъэ зэхажам, халажьагъах.

ТАСС-м тырихыгээ сурэтхэм яархив изэгьефэн ильясицкіе узэкілэбэжымэ ары агентствэм зыригжэжьагэр. Джы а сурэтхэр зыштогъештэгъон постуми сурэтхэйнүүмкі агентствэм иктуулыкъу интернет нэклубгьо щыэррагжэлтэгъун алъакыщт. Ару щытми, аш кырамыгъеуцгъэ суретыбэ къэгжэлэгъоным щыпльэгъущтыгъ. Темэ зэфэшхъаф 20 фэдизэу ахэр гошыгъягъэх.

Зэхахьэм хэлэжьагъэх

Лъэпкъзыкыныгъэм и Мафэ
къэралыгъо мэфэкъ анахъ ныбжыкъіхэм
ащыш. 1612-рэ ильэсүм хъугъэ-шлагъэу
щылагъэхэм апкъ къикыкъэ ар
агъэнэфагъэу, 2005-рэ ильэсүм
къыщыублагъ Урысыем
зыщыхагъэунэфыкыырэр. Мы
мэфэкъыр тихэгъэгу щыпсэурэ
цыиф лъэпкъ зэфэшхъяфхэм
языкыныгъэрэ язэктногъэрэ
ятамыгъэу щыт.

Лъэпкъ зыкыныгъэм и Мафэ Адыгэ Республикаэм и Лыклоу УФ-м и Президент дэжь щылэм юф щызышлэхэрэр, Москва иапшьеэрэ еджаплэхэм ачлэс студентхэр ягүсэхэу, спорткомплексэу «Лужники» щыклогъе юфтхъабзэхэм ахэлжьагь. А мафэм ащ лъэпкъ зэфшэхъяфэу Урысыем щыпсэухэрэм яшхыныгъохэм яфестиваль ыкын лъэпкъхэм спортымкэ язэнэкъюкъу щызэхаштэгъягъэх.

политикхэр, творчествэм пыль цыиф цэрыгохэр, дунаим щизэлтшашээрэ ордыгохэр, ансамблэхэр зыхэлжээгээхэ митинг-концертынкээ мэфэктэй аухыгь.

Зэлъашшэрэ усэкло гъэшэг-
гъонэу Бэгь Нурбый Нухээ
ыквор псаоу щылагъэмэ, ыныбжь
ильтэс 80 хүүтэгээ. Пасэу
дунаим ехыжыгъэми, мары
ильтэс 23-рэ хүгүүэу кынхэ-
тыжжэп, тщызымыгъэгүүпшэн
гушьхээлэжыгъэ бай кытлы-
цинааг. Адыгэ гупшицэм, пса-
льэм зафикъудыизэ, пышисэжж-
хэр, тхыдэжжхэр, орэдяжжхэр,
нэмэгдэу лъэпкыым зэхильхэ-
гъэхэр ицыккугьом кыншгээ-
жьагаа илэрхийлэхэй къэхүгь.
Ашкэ янэ ышыпху нахьжжэй,
адыгэ юрынчтэр зилэрхийлэгээ
цыиф цэрыгиоу Бэрэтэрэ Хья-
бидэт игугуу къэпшыими екъу.
Ежь кыншгээшшэгээ тэлкүм фи-
къун аш кэрихыхь

Джай зэрээцгэи, гурыт еджап-пэр кызынхум, якъуаджэу Нэчэрээзэй дэки, мэкъумэш техникумым щеджэнэу Мыекъуапэ куягъэ. Кынхуыгъ ыкчи, колхозми зоотехникэу Ѣылэжьагъэ. Ау лъэпкь гупшысаклэу, Йорыуатэхэу ицкылгүом кынщегъэжьагъэу зыхэшагъэхэм аягэгүспэфыштигъэп. Ар лъапсэу зериагъэр нэужым ытхигъэхэм къахэшыгъ. Арыба Адыгэ къелээгъэдже институтым филологилемкэе ифакультет щеджэнэу 1959-рэ ильэсым зыкычэхъягъэри. Ащ ыуж ильэс зытущэ Пэнэжкыкье гурыт еджаплэм къелэгъаджэу Ѣылэжьагъэу илэпэлэсэнхыгъэ гу лъати, хэку гъэзетэу «Социалистическая Адыгей» зыфалоштыгъэм Ѣыллэжьэнэу къащэжьагъ, литературу, «Хөвгүүжийнхэн итхээд», пышсэ, «Чыгум игуулсээ», «Гээшэрэ тын» (1994) — зыщмынэжэй ильэсым кынхээдэкыагъ. Ащ ыуж «Мэшочиэ мыклюас» зыфиорэ романэу усэктэхээ тхыгээр 1997-рэ ильэсым къыхаутыгъ. Ащи изакъоп, Нурабий итхээдэхэм тхылтэдзэмэ аналэтэтигъ. Усэхэр, поэмэхэр зыдэт тхылтээ «Сипчиинэ Iap» зыфиорэри 2013-рэ ильэсым къынхуутыгъ. Джыри мары кынхуутыгъэр ильэс 80 зэрэххурэм илэгъоклэу зигугуу къэтшыагъэ романэу «Мэшочиэ мыклюасэр» мигъэ кынтырадзэжьагъ.

ДЖЭНЫКЪ

Бэгъ Нурбый кызыыхъуగъэр ильэс 80 мэхъу

тыныр» кызызэрээүихырэ аялар
усе заулэхэм уахаптэми, ар
нэрыльтэгүй кыпфэхь. Кымэфэ
лыгыу-лыстыр, осыр, мылыр
къекырэ пстэуми зэрээзпечаты-
рэр ежь ыгүи ылпси афэдэу
кызызэуехыш, етланэ гъэтхэ
мэфэ дахэмэ ахэтэу ахэм зэ-
рапэгъокырэр кыкыцэльтыклоэр
усэхэм ашхъэхэмкі ар кып-
льегъээсэ — «Гүзэм игъатх»,
«Гъэтхэ тыгъэпсүм кыидэущы-
гъэх», «Гъэтхэ пчэдэйж», «Тамэ
кысаты» — бэ ахэм афэдэу
зыщэ къеплон плъэкынтыр.

күзэ, ныбжыкыкээз пеккыгье-
хэм Нурбый бэрэ къафегъэ-
зэжы. Ежь ишыненгъэ кыы-
хыхыг пломи хъущт «Хэтмэ
уащища, сикъош?» зыфиорэ
поэмэ «Гъэш!эрэ тыным» аял
кыидигъэхъагъэр. Нэужым «Сип-
шынэлапи» кыышыхиутижыгъ.
Ежь зытхыгъэм игуукъэкыжь-
хэмрэ ным кыытэжьырэ хуу-
гъэ-шлагъэхэмрэ зэхэгъэшагъэх.
1937-рэ илъэсүм «Народым
ильтай-зыфаюштыгъэ гүшүүхэри,
заом, зэоуж илъэсхэм яхъ-
та хынчэхэри мыш шэзеклох.

Пстэури зыпшъэ дэкъирэр цыфыр ары. Аши гушхоньгъэ ин фырилэу «Ульэш о, цыфыр, ульэш» үүли усэ шъхваф-хыгь. Ащ пыдзагъэуи кьео: «Ульэш о, цыфыр, ульэш, Чымь льэпсэ пытэ щууиlesh, Ульэш о, цыфыр, ульэш, Шултэгъумэ узыфышилэр». Ар римыгъэксьюу цыфым иштыкху щеутэ «Афе-рэм, лэжъаклор!» зыфилорэ

усёми:
Ифэшъуаш щытхъур лэжьа-
клом!
Лэжъаклоу зихъасэ багъорэм,
Гушъуагъор зынэгу кэлтъя-
гъорэм
«Аффэрэм!» тэ етэжъугъалох
Итэс языхуу сэж, кэлэнчи

Иофшакэкэ сыдигъуи къахэшыгъ

Непэ тигъэзетеджэхэр нэйусэ зыфэтшыхэмэ шиоингъор зыщыпсэурэ Адыгэкталэ, ильэс пчагъэрэ зыщылжъэгъэ Теуцожь ыкИ Тэхъутэмь-кьое районхэм ямызакъо, Адыгэими, тигъунэгъу краими ячыпабхэм ашызэльяашИэрэ Пчыхъалыкъо Байзэт. Бэ зыльэгъугъэу, зыпэкикыгъэу, зыгъэдэон зыльэкышт цыиф губзыгъэу ар щыт.

ИкIэлэгъу къинигъэ

Пчыхъалыкъо Байзэт Теуцожь районымкэ Лъэустэнхъаблэ 1938-рэ ильэсэм къышыхъугъ. Щынэнгъэм игъогу къини къырыкъуагъ. Ятэ-янэхэр апэу колхозым хэхъагъэхъу, зищихуу языгъаохэрэм ашыгътигъэх. Мыхъамчарые шыкузэктээм исынгъыгъ, янэу Мысуминэ (Джэдхэхъаблэкэ Лъащекъомэ япхъугъ) губгъо бригадэм хэтыгъ. Лэжъако къызэрэхъохэм зыфагъазэхэрээр щысэтехыпIэ агъэцакэштагъыгъ.

— Тяэтэ икуу фэдизэу къэшшэхъырэп, — игукъэкыжхэм тащегъэгъуазэ Байзэт. — Тхъамыклагъоба уятэ ыкокI узэрисыгъэр, пшъхъашьо Иэ къызэрэшифштагъыгъэр, ишшүгъэ зэхэмшылгъэу, къызэрэоушынштагъэ горэхэр къымышшэхъэуукъэтэджыныр?! ПкыыхыпIэ фэдэу къесшэхъыре закъортууңу эзшшоштыр тхъильтигъэм зэрэкюцишхъэштагъэр ары. Джаш щэхъуре шIэхъ симыIэу сята лыгъэчэе зэошхом аши, Украинар шъхъафит ашыгъызэ 1943-рэ ильэсэм хэкюодагъ. Джаштэу зята зиэхэм егъашшэхъяасэе къэтхыгъ. Тызыпхъыгъэр, зауи, гъабли, ахэм къыздахъыгъэ тхъамыклагъохэм тахэзшылжыгъэр ныбжыкъе дэдэу зизакъоу къэнэгъэ тяэн тхъамыкъэр ары.

— Джа лъэхъэнэ къинэу, икъэлэтен лъэгъекуатэ тигушыIэгъу, — зым нахы адэрэ нахы цыклоу нэбгыришэу тяэн тыкыиыщылжэхэнагъэм, сшэу Хазэрэт ильэситуулыкэ сэш нахы нахыжыгъ нылэп. Тшыпхъу нахыкIэу Римэ сэ сауж къикIыщыгъ. Ау сяна ыгыгъэктодыгъэр, зы мафи тхъаусыхуу зэхьитгъэхыгъэр, ынэпс къекуагъеу тигъэлэгъэгъэр, тигъэнэтлупцагъэр. Иофшэнэр шу тльээгоу, адыгагъэ тхэлээрэтигъу, тиргъэдажагъ.

Тяэн ИэпIэгъуу сифэхъун сльэкIынэу зеэгъэжъэгъэр непэ фэдэу къесшэхъы. Нэмыцхэр тихэку зырафыжхэ 1943-рэ ильэсэм имээзэ мэзагъ, ильэси 5-рэ мэзи 4-рэ сыныбжыгъ. Лъэустэнхъаблэхэм яшэнгъ гъатхэм Пшызэ луу тчыгхэм тхъэпэ цылыкхэр къапалыкъеу, къызыушхъон-тихэрэ натрыфыр хальхъэу.

наир зэрэштыгъэр, зэкэмийштагъэр.

ИшыIэныгъэ гъогу

Лъэустэнхъаблэ ублэпIэ еджаплэм ыуж Лахъыкъо гуртын еджаплэм щеджагъ. Ащ ия 7-рэ класс къызеухым, Пашковскэм дэт мэкүмэш техникумым 1955-рэ ильэсэм чахы ильэси 4 щеджагъ, нэүжум дзэ кулыкъум ильэсисэх къетыгъ. Байзэт кулыкъур дэгъо зерихыштыгъэм, командирхэм алорэр щитхуу хэльеу зеригъэцакэштыгъэм фэшI партием аштагъэу къыгъэзэжы, 1962-рэ ильэсэм Пшызэ мэкүмэш институтын инженернэ факультет чIэхъагъ. Апэ Иофшэнэр «Краснодаргидростроим» и ПМК-у N 7-м механикэу щыригъэхъагъ. Краснодар псынгыпIэр зыгъэпсыхэрэм ильэсэм ехъуре ахэтыгъ.

Нэүжум инженер ныбжыкъэр рагъэблагы Ейскэ районым ианахъ колхоз пэрытэу «Родинэм» инженер шъхъаэу ильэс заулэрэ щылэхъагъ. Мыш адыгэ къэлэ ныбжыкъэм иофшакэ районым илашхэм гу щылэхъаш, КПСС-м и Ейскэ райком инструкторэу Иофрагъаш. Ау тидэ зыщэй Байзэт адыгэ чыгужым идже-макъэ ыгъэрэхъяштыгъи, янэ къыфэгумэкыщыгъ, игупсэхэр щыгъупшэштыгъехэх.

Ейскэ районым дэгъоу силохэр щызэпифштагъэхъ, — игукъэкыжхэм тащегъэгъуазэ Байзэт. — Цыфхэр къыс-фэдэгъуагъ, лытэнэгъэшхүү къысфашыщыгъ. Колхозэу сиз-щылажэштыгъэм итхъаматэу Виктор Бражник сыйкызэрэутийн щылажъэп. Ар краим щылажъэш, щалтэйтэйрэ лы ѿш щытагъ. Ащ фэшыхыт илэнатIэлэ лъягъекуатэе апэ КПСС-м и Ейскэ райком иапэрэ секретарэу, нэүжум краим мэкү-мэшымкэ игъэорышаплэ илаштэй, еланэ КПСС-м и Краснодар краиком исекретарэу зэрэхъуагъэр. Мыш дэжым къыхэзгъэштийн шылажъэшхүү къысфыгъэшхорэ лыгъэрэ хэлтэй зэрэштыгъэр, тидэ за-гъакли, сид ИэнатIэ зылохъи, Иоф зидишэгъэ цыиф чанхэу, укъэзымыгъэукигъэхъэу хабзэм хыалэлэу фэлэжээнхэ зыльэ-къыштхэр зэрэштыгъупшэштыгъэр ары.

Джааштэу Пчыхъалыкъо Байзэт ильэнкъо гупсэ къыгъэзэжъын, янэ тхъамыкъэм ынаалеттэу Иоф ышшэн ылъякынэу мэхъу, Лъэустэнхъаблэ къыпэблэгъэ совхозэу «Прикубанскэм» инженер шъхъаэу щылажъэштыгъ. А лъэхъаным Тэуцожь районым икол-

хоз-совхозхэм зэхэштэко бэлахъэр яхъамэтагъэх — Хээ-къэко Хъамед, Хъот Казбек, Бэрэтэрэ Аскэр, Цыкы Сэфэрбый. Ахэр Байзэт ишысете-хыпIэхэу Иоф ышшэштыгъ.

Ильэс зыщыплI нахыбэрэ а ИэнатIэ ымыгъэцкялагъэу 1974-рэ ильэсэм Пчыхъалыкъо ауж къинэрэ совхозэу «Путь Ильича» идиректору агъэнафа. Ишшэкэ зигугуу къэтшыгъэ пащэхэр иупчэжэхъуу пэлтэ кIэкым къыкыцо совхозыр районым ихызметшэпIэр пэрытхэм ахигъэцожын ылъякыгъ.

— Мы совхозым 1974 — 1981-рэ ильэхшэм сиридиректорыгъ, — elo Байзэт. — Жъокуплэ гектар 3600-рэ къед-гэгъунэштыгъ. Пынджыр гектар 1500-м ашытшэштыгъ. Былымхэо фермэ зытущ ти-лагъ. Мэлхэо фермэр шъхъафыгъ. Отделенихэм япэшшэхъ Цыкы Бжэдигъурэ Хъу-рэе Даутэрэ. Мэлхэм афгээзэгъагъэр Дыхуу Ерстэм. Пынджлэжэ бэлахъыгъэх Дыхуу Аслъаный, Лъэцэр зэшхэу Махъмудэрэ Мышэбэрэ, Шэшэ Мухъдин. Мыхэм чэчи мафи ялагъэп, агу етыгъэу лажэштыгъэхъ. Ащ фэдэ Иофшакэ гэхъэзшэхъуэри къыкэлтыкъуагъэхъ. 1975-рэ ильэсэм коцми, натрыфми, пынджми ютхъижыгъэхэм гектар тельтэу къарытхъижыгъагъэр зернэ центнер 55-рэ. Коцым гурытымкэ центнер 42-рэ, пынджмын — 70-рэ гектар пэпч къеджэштыгъагъ. А пчагъэхэр хэхүү имызакъо, краимкын рекордгъэхъ. Ильэс къэс зернэ лэжъыгъэ тонн мини 10-м нэсэу, щэ тонн 220-рэ, лы тонн 1200-рэ къэтхъижыштыгъ. ХэтерыкI тонн 340-рэ нахь совхозым къышамыхъижыштыгъэм, тонн мини 3-м ар нэдээсигъагъ.

Ащ фэдэ гэхъагъэхэм яфэшшош уаси пащэхэм къафыгъагъ. Ащ фэшыхыт 1976-рэ ильэсэм КПСС-м и ЦК, РСФСР-м иминистрэхэм я Совет язэлэпахырэ Быракъ Плыжжэхэзхэгъяа. Ехъ Пчыхъалыкъо Байзэт орденэу «Трудовое Красное Знамя» зыфилорэр къыратыгъагъ.

1981 — 1900-рэ ильэхшэм Тэуцожь районым мэкү-мэшымкэ игъэорышаплэ инженер шъхъаэгъ. Лэшэгъунууко фэдиз Иофшагъэ илэу зытэ-псэфынэу зэтшыжыами ща-гъэсигъэр, «Мамырныгъэм и Лигэ» икъутамэу Адыгэкталэ щылажъэм ильэс заулэрэ илаштэй. Ильэс пчагъэхэр хэкуу Советын идепутатыгъ, непэ къыз-нэсигъэми ветеранхэм якъэлэ Совет ир президиум хэт, об-щественнэ Иофшагъэу къалэм

щызэрахъэхэрэм арагъэблагъэ. Ныбжыкъэхэм зэкъошныгъэр агъэльапIэу, шыпкъагъэ ахэльэу, шум, дэхагъэм афэпч-тэнхэм фэлажъэ. Байзэт Иофшакэнэм иветеран, Адыгэ Республика и Парламент и Щытхъу тхылъ кыфагъэшьошагъ, «Мамырныгъэм и Лигэ» и Диплом къыратыгъ.

Ишъхъэгъуси зэлъаш

Пчыхъалыкъо Симэ игугуу къэпшымэ, ар зыфэдэр, ицыфышшагъэ къуумыонэу Адыгэкталэрэ Тэуцожь районымрэ къарыкынэп тшошы. Джаш фэдэ къабзэу Адыгэими Краснодари ашылжэхъэрэ медицинэ Иофшакэнэм ар врачу Иэпэласэу, цыфышиу дэдэу, гу кIэгушо хэльеу зэрэштыр ашшэ.

Адыгэ Республика инароднэ врачэу, Урысые Федерацаем изаслуженэ врачэу, Адыгэ Республика инахъын лъялIэу «Адыгэим и Щытхъуэхъ» зыфилорэр къызфагъэшьошагъэу Пчыхъалыкъо Симэ иубилий бэмышэу хи-гъэунэфыкыгъ. Ащ фэгээхъыгъэ тхыгъэшхо «Адыгэ ма-къэм» къихъэгъагъ. Ащ пае, Симэ тэ зытшэрэр бэшлагъэу, къетолэнэби тэшшэми, къыхъэлыхъэ зетымыгъэшэу къэтон а юбилей мэфэкI зэхахъэм Адыгэкталэрэ имэрэу Хъатэгъу Налый «Пчыхъалыкъо Симэ Иофшакэнэм идээ-къолым фэдэу къыхъыгъ» къыз-эрэштиуагъэр зэрэтэрэзыр.

Къалэм ицыиф гъешшуагъэх

Адыгэктээ сымэджэшым иврач шъхъаэ игуадзэу Пчыхъалыкъо Симэ «Къалэм ицыиф гъешшуагъэ» зыфилорэр щытхъу-цэр къизилэхъагъэр бэшлагъэ.

Джы бэмышэу Адыгэ Республика инахъын 26-рэ зэрэхъу гэмэгъэхъыгъэ ша-гъэсигъэр, «Мамырныгъэм и Лигэ» икъутамэу Адыгэкталэ щылажъэм ильэс заулэрэ илаштэй. Ильэс пчагъэхэр хэкуу Советын идепутатыгъ, непэ къыз-нэсигъэми ветеранхэм якъэлэ Совет ир президиум хэт, об-щественнэ Иофшагъэу къалэм

Зэшхъягъуситури а зы къалэм ицыиф гъешшуагъэхъу ща-лъягъагъэр бэрэ улкIэнэп. Ар Пчыхъалыкъо Симэрэ Байзэтрэ къалэжъыгъэш, тафэгушо. Янагъо, ялъфыгъэхъэм ядахэ алоу ильэссыбэрэ псэунхэу тафэлъяло.

НЭХЭЕ Рэмээн.

 ЗЭКЬОШНЫГЪЭМ ИГЬОГУХЭР

ХЭКУЖЬЫМ ЛЪЭМЫДЖЫР ЩАГЪЭПЫТЭ

Гуманитар ушэтынхэмкэ Адыгэ республикэ институтэу Клэрэшэ Тембот ыцлэкэ щытым щыкъогъэ зэхахьэр шуклэ гум кынэжыши. Дунэе инвестиционнэ форумэу Мыекъуапэ щызэхащагъэм хэлэжьагъэхэр юфтьабзэм кырагъэблагъэхи, упчэжьэгъу зэфэхьуугъэх.

Институтым ипащэу Лыуужьу Адамэ зэхахьэр зэрищаагь. Аш зэрэхигъяунэфыкыгъэу, тэ, зэлтэпкъэгъухэм, нахьыбэрэ тызэлыкъонхэм фэшээ зэлтыиесыкэ амалэу щылэхэр нахьышлоу дэвэфедэхэ зыхъуклэ, хэхъоныгъэхэр тшыщтих. Адыгабзэм изэгъешэн, тишэн-хабзэхэм афэгъехыгъэ тхыльхэр, нэрылтэгэту ѹпылэгъухэр тапэки кыдаагъэхыщтих. Институтым шэныгъэлэж цэрэйхэр, шэныгъэхэмкэ кандидатхэр щелажьэх.

Тыркуем хэбзэ шапхъэ хэлээ адыгабзэр ашьэрэ еджаплэм щызэрагъаша. Сирием, Иорданием, фэшхъяф къералыгъоху адыгэхэр бэ хүхэу зыщыпсэухэрэм аш фэдэеклонакэ егъеджэнам ашыфашиным имехъянэ зыкъызэриэтээр зэхахьэм кынчиаугь.

Общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лымыщэкто Рэмэзан изэфэхысыжхэм кыащихгъэштигъэм куо угъегупши.

Хээхэм шуагъэу кыатырэр тинэрыльгъэгү. Зэлтыио ёышлоиго клэлэеджаклохэм яичагааг хэшшикъе хэхъо.

Лъепкъ 1эмэ-псы-мэхэр зыщашыхэрэ юфшиланлэу «Нанэм» ипащэу Нэгъуцу Аслын клашакло фэхъузэ, Тыркуем, Иорданием, Сирием, Израиль кыарыкыгъэ тильэпкъэгъу ныбжыкхэм зэлтэгъухэр афызэхаша. Адыгэ джэгүхэм ашагъэфедэрэ пхъэкычхэр зэрашыщхэ шыклэр А. Нэгъуцуум къаре-гъэлэгъух. Нэбгыре пэпчэ ежь-ежырэу ёшыгъэ пхъэкычир непэепл шуухафтынэу ретыжы.

Зэхахьэм адыгабзээ щегу-щилэх, адыгэ биракыр пчэгум лъагэу щаалэти, лъепкъ орэхэр кынчалох, орэдышхохэр щэхъынчих. Адыгэ джэгроу ёнзэхэрэм зыныжь хэктатъэхэри, ныбжыкхэхэри щызэдэуджых.

Нэйуасэ зэфэхьуугъэхэр псын-кэу зэбгырыкыжыхэрэп, телефонкэ зэфитеонхуу зээзгэх, якъэбархэр кызээфайуатэх. Анахъеу кынхэдгэхэштихэрэ тапэки зэлтыкъонхэм фэш амалэу щылэхэм зэргупши-сэхэрэр ары.

Лъэгъуугъэр бэ. Сатыум тытегу-щилэхуу ѿкын, адыгабзэр кынхэтэгъэшти, тыбзэкэ кызээфэ-ттуатэрэр нахьышлоу кынхурэо.

— Тыркум сыкыкыгъ, Адыгэ Хасэм икнутамэ сиритаа, зэдэгүүштэгэгъур лъэгъэклюатэ Хыаткъо Айдин. — Къуаджэм адыгабзэр щызээзимыгъэшлагъэр къалэм тыбзэкэ щыгүүштэу бэрэ пльэгъуштэп. Хэкужым нахьышлоу тээвэрэхэй, непэ адыгабзэр дгээфедэрэ шилокодынм ишынагь Ѣы.

Хыаткъо Айдин игушылакэ

Амалышуухэр тицэх

Тыркуем щыпсэурэ тильэпкъэгъу клашаклохэр Адыгэ Республиком кырагъэблагъэхээ, ныбжыкхэхэр нэйуасэ зэфашых, ныдэлфыбзэм изэгъешэнкэ амалышуухэр кынчиаугьотох. Псэ зыпты зэх-

Зэдэгүүштэгэгъур лъэгъуагь

— Сэ адыгабзэр дэгьюо сэшэ, — кынчиаугь Гуманитар ушэтынхэмкэ Адыгэ Республиком итхаматэу институтым щыкъорэ зэхахьэм Тыгъужь Сэрвэт. — Сицикльгъом бэрэ зэзгэшлагъаша, счыгыупшэжьирэп. Мыекъуапэ щыс-

тедэуш, тшоогъэштэгъон. Мыекъуапэ е Республиком итхаматэу институтым щыкъорэ зэхахьэм кынчиаугь. Адыгабзэр лъэшэу ыгу зэрэрихырэп кытгайуатэ. Юлэ Ченгиз тинайдэлфыбзэм кынчурэо, ау бэрэ ыргүүштэгээ, ыгу илтыр икьюу кынчилотэнам фэхъазырэп.

Адыгэ Республиком лъепкъ

юфхэмкэ, ѡкын къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырээ зэпхынгъэхэмкэ ѿкын къэрэбар жууцээ иамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шынхэлэхъо Аскэр зэлтэпкъэгъухэр зэрэзэгъагъэхэм осэ ин фишигъ, ау адыгабзэм изэгъешэн хылылэгъ ѹфыгъоу кыаэтигъэхэм адиримыгъаштэу кынхэкыгъ.

Тхаклэр зэблахъущта?

Латин тхаклэм тытэхажьэм адыгабзэр нахь ѿштэхэу зэдгэшэн тильэпкъытэу ѡкын къэралыгъохэм кыарыкыгъэхэм ашыщхэм кыауагь. Лыуужьу Адамэ кынхэдэхэгъэхъуу, кириллицэ тхаклэм тызэрхэхэгъэхъуу нахьышлоу. Зэхокынгъэхъэр тшынхэу тызыфжехъэхъ, непэ адыгабзэр дгээфедэрэ шилокодынм ишынагь Ѣы.

Шынхэлэхъо Аскэр ынаэ зыттыридзагъэр Адыгэим, Къэбертэ-Бэлхъярим, Къэрэшэ-Шэрдэжэсүм ятхаклохэм кынхэдэхэгъэхъуу тхыльхэр тарихым зэрэххэхъагъэр ары. Арышь, ныдэлфыбзэм итхыкэ амалхэр зэблэхъунхэр тинепэрэ ѹылакэ ишынагь эз.

Тиадыгабзэ ибайнагъэ, анахъеу фольклорыр, зэбгышаа, ѿштэхэу зиалхышу хээшиштэхъэ Чемышо Гээзийл лъепкъ щэхъылм яхылгайу кынхэдэхэгъэр бэрэ ашоогъэштэгъонь.

Рагъэджэштих, зэлтыкъоштих

Хэкужым щырагъэджэшти тильэпкъэгъу ныбжыкхэхэр нахьыбэ зэрашыщхэр зэхахьэм кынчиаугь. Сатыум, бизнесын ахэшагъэхэм, зеклохэм ахэлэхъэр ныбжыкхэхэм бэрэ ашэн фэе. Адыгабзэри, урысызбэри тиеджаплэхэм ашаклун альхэшти.

Культурэм, искуствэм, спортын яшуагъэхъэ зэлтыиесыкэ амалэу тиэхэм ахажьо. Волейбол, футбол, нэмэгдэхэр зэдэгэнхэу зэнэхэхъохэр зэхашштих. Дзюдомкэ, самбэмкэ, шхъафит бэнаклэмкэ, фэшхъяфхэмкэ зэлтэпкъэгъухэм яшуагъэхъэр зэхашшнхэм пылтыштих.

Зэхахьэр заублэм Хыдзэл Абдулах зэдээжаклоу ялгай. Зэдэгүүштэгэгъур кэхухым фэмынкозэ зэдээжаклоу ямнышыгъэхъэр альти, адыгабзэр агъэфедаагь. Зэкошхэм ялзэмидж бэрэ зэригээтигээр зэлтэгъум кынхэдэхъагь. Ильээ зытешэнкэ аш фэдэ зэлүүгэ зэхашшти, ѹфыгъэяа ялэр зэфахысыжьышти.

ЕМТИЛЬ Нурбый.

Сурэтхэр зэхахьэм кынхэдэхъагь.

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЬ

«Налмэсыр» Белоруссием щы!

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшьокю ансамблэу «Налмэсыр» тыгъуасэ Белоруссием куагъэ. Искусствэм лъэпкъхэр зэрээфишхэрэм фэгъэхыгъэ юфтьхабзхэм ахэлжьэшт.

— Шэккогъум и 13-м гъунэгъу краим икъэлэ шъхьааэу Краснодар тицыхъэзехахъ щыкъуагъ, — къитиуагъ «Налмэсым» ихудожественэ пащэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу, Пышвэ изаслуженэ артистэу Хъоджэе Аслын. — Концертим нэбгырабэ еплъыгъ. «Удж хъураэр», «Зэфаклор», нэмыкэ къашьюхэри залым чэсигъэхэм агу риҳыгъэх. Краснодар музыкальнэ теат-

рэм иунэу дэтым щыкъогъе пчыхъэзехахъэм къалэм дэсхэр, гъунэгъу районхэм къарыкыгъэхэр щызэлукъагъэх.

— Сышпхью Краснодар щыпсэурэм сиргъусэу концертим сеплъыгъ, — къитиуагъ Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет идепутатэу Бэрзэдж Асет. — Артистхэм ашыгъ адыгэ шъашхэм ядэхагъэ нэм фэллъырэм. Къашьюхэм адыгэ лъэпкъым итарихъ, ишэн-хабзхэм къахэ-

щыхъ. Лъэшэу сигопагъ адыгэхэр, урысхэр, нэмыкэ лъэпкъхэр концертим зэрэллъыгъэхэр.

«Налмэсым» лъэпкъхэр зэфшэх. Мыгъэ Китайм щыкъуагъ, иччыхъэзехахъэхэр Кыблэ шъолъырэм щыкъуагъэх. Белоруссием икъалэу Гомель щыригъэ-

жэнышъ, шэккогъум и 16 — 19-м концерти 4 хэгъэгум къыштишт.

Опсэу, ти «Налмэсэу» тильяппэр! Республиком ыцэ лъагэу олэты, щытхъур къифэохы.

Сурэтим итыр: «Налмэсыр» къэшьо, лъэпкъхэм афэуджы.

САМБО. ДУНАИМ ИЗЭНЭКЬОКЬУ

Батырхэм ямедалиту

Дунаим самбэмкэ изэнэкъоу Шъачэ щыкъуагъ. Урысъем ихэшыпкыгъэ командэ хэтхэу Адыгэ Республикэм щаптугъэ наарт шъаохэр зэлукъэх, медальхэр къыдахыгъэх.

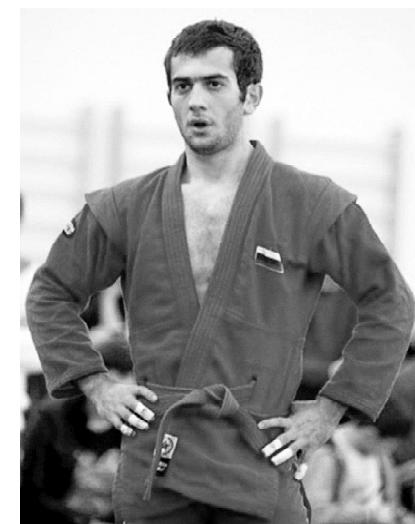
Пэнэжыкъуае щыщэу Хъатхъоху Байзэт килограмм 74-м нэс къэзышчыхэрэм боевой самбэмкэ янекъоу. Клаучиэр зэрэлжихъагъэр, къулайныгъэу хэлтээр бэнаплээм къышигъэлъэгъуагъэх. Б. Хъатхъохур дышэе медалым пэблэгъагъ, ау къеух зэлукъэгъур шуяхыгъ. Ятлонэрэ чыпилэр къыдихи, тыхжын медалыр къыфагъэшшошагъ.

Хъатхъоху Байзэт спортышхом щыцээрүү. Дунаим и Кубок боевой самбэмкэ Москва къыдихыгъ.

— Хъатхъоху Байзэт Мыекъуапэ щеджагъ, юрист сэнэххатым зыфигъэсагъ, — къитиуагъ нарт шъаом итренерэу Хъабэхуу Адамэ. — Аужырэ ильэсхэм Краснодар краим ихэшыпкыгъэ команда фэбанэ.

Шъачэ дунаим самбэмкэ изэнэкъоу щыкъуагъэм Мурдрэн Аслын, кг 62-рэ, ятлонэрэ чыпилэр къыдихыгъ.

Олимпиадэ джэгунхэу Рио-де-Жанейро щыкъуагъхэм дзюдомкэ дышэе медалыр къащызыхыгъэ Мурдрэн Бисльянрэ Аслынрэ зэшых, түри Адыгэ рес-

публике гимназиум щеджагъэх. Хъот Юныс, Хъэлээ Хъамид ятренихэрэу самбэм ыкчи дзюдом зафагъасэштэйгъ.

Мурдрэн Аслын джырэ уахьтэ ёшнахыгъяа. Бисльян фэдэу Краснодар краим икомандэ фэбанэ. Гъэхъагъэ зышыгъэ батырхэм тафэгушо, ямедальхэми ахагъэхонэу афэтэо.

Сурэтхэм артыхэр: Хъатхъоху Байзэт медальхэр къыдэзыхыгъэхэм ахэт, сэмэгумкэ къебгъэжъэнэшь апэрэу щыт; Мурдрэн Аслын.

КЪЫБЛЭМ ИЗЭНЭКЬОКЬУ

Саратов къоштхэр тэшэх

Къыблэм самбэмкэ изэнэкъоу Адыгэ къэралыгъо университетын физкультурамэ дзюдомрэкэ и Институт щыкъуагъ. Зэлукъэх, бэнакъю 300 фэдиз ахэлжьагъ.

Астрахань, Волгоград, Ростов хэхүхэм, Краснодар краим, Кырым, Къалмыкын, Адыгэйм ялъыкъоху 2000 — 2001-рэ ильэхэм къэхъуагъхэм ялэпэлсэнэгъэ алырэгъум къыщагъэлъэгъуагъ.

Тиреспубликэ щыщхэу Накл Айдэмэйр, кг 56-рэ, Хъакынызэ Айтэч, кг 70-рэ, Уджыхуу Юныс, кг 87-м къехъу, алерэ чыпилэр къыдахыгъэх, дышэе медальхэр къафагъэшшошагъэх. Тренерхэр Джармэкъю Рустем, Хъакурынэ Дамир. Батыщэ Джанболэт, кг 60, ятлонэрэ хъугъэ, Лъэцэр Амир, кг 52-рэ, ящэнэрэ чыпилэр къыдихыгъ. Түри Д. Хъакурынэ Диана Буруновам,

кг 65-рэ, ящэнэрэ чыпилэр къыдихыгъ, тренерэу Мерэм Сайдэ пишашъэм ипащ. Лъэцэр Дамир, кг 65-рэ, Джармэкъю Долэт, кг 65-рэ, Къэбэх Мурадин, кг 81-рэ, ящэнэрэ хъугъэх. Клаэхэм ятренирэ Д. Хъакурынэр ары.

Адыгэ Республикэм самбэмкэ иеджапэ ипащэу, спортымкэ дунэе класс зийэ мастерэу Делэкъю Адамэ зэрилтийэрэмкэ, тибэнакъохэм якулайныгъэ дэгьюу къагъэлъэгъуагъ. Хагъэунахыкъырэ чыпилэр къыдэзыхыгъэхэр Урысъем икъеух зэнэкъоюу 2018-рэ ильэсэм мэзаем и 1 — 5-м Саратов щыкъоштим хэлэжьэштэй.

Сурэтим итхэр: хагъэунэфыкъырэ чыпилэр къыдэзыхыгъэ бэнакъохэмрэ ныбжыкъэхэм япащэхэмрэ.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Зэхэзыагъэр ыкчи къыдэзыхыгъэхъэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъю Иофхэмкэ, ИЭКЫб къэралхэм ашы псэурэ тильэпкъэгъэхэм адыгэ юфхэмкэ ыкчи къэбар жыгъэхэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зидэшыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаIихырэ A4-къэ заджэхэр тхъажэху зипчагъэхъэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлээу, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу щытэп.

Мы шапхъэхм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъкIожых. E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:
Урысъем Федерацаем хэутын Иофхэмкэ, телерадиокэтынхэмкэ ыкчи зэлъиIэсикъэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпилэрэ шапхъэхэр тхыгъэхэр тафэгушо, ямедальхэми ахагъэхонэу афэтэо. Публике гимназиум щеджагъэх. Хъот Юныс, Хъэлээ Хъамид ятренихэрэу самбэм ыкчи дзюдом зафагъасэштэйгъ.

Мурдрэн Аслын джырэ уахьтэ ёшнахыгъяа. Бисльян фэдэу Краснодар краим икомандэ фэбанэ. Гъэхъагъэ зышыгъэ батырхэм тафэгушо, ямедальхэми ахагъэхонэу афэтэо.

Сурэтхэм артыхэр: Хъатхъоху Байзэт медальхэр къыдэзыхыгъэхэм ахэт, сэмэгумкэ къебгъэжъэнэшь апэрэу щыт; Мурдрэн Аслын.

ЗэкIэмкИ пчагъэр
3855
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2804

Хэутын узчы-къэтхэнэу щыт уахьтэр Сыхъатыр 18.00

ЗыщиkIэтхэгъэхъ уахьтэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъяIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяIэр
игуадзэр
Мэшлэкъю С. А.

Пшъэдэкъыр зыгъэхъазырыгъэр
зыхыэр секретарыр

ЖакIэмкъю
А. З.